

ΦΥΣ. 131
Τελική Εξέταση: 7-Δεκεμβρίου-2004

Πριν αρχίσετε συμπληρώστε τα στοιχεία σας (ονοματεπώνυμο και αριθμό ταυτότητας) στην πρώτη σελίδα των απαντήσεών σας.

Απαντήστε και στις 13 ασκήσεις. Όλες οι ασκήσεις είναι ισοδύναμες. Σύνολο 130 βαθμοί

Προσπαθήστε να δείξετε την σκέψη σας και να εξηγήσετε όσο το δυνατόν πιο καθαρά για ποιό λόγο κάνετε ότι γράφετε. Όπου χρειάζονται διαγράμματα δυνάμεων, ροπών ή ταχυτήτων σχεδιάστε αναλυτικά όλα τα διανύσματα που λαμβάνετε υπ' όψην.

Κάποιες ασκήσεις είναι περισσότερο απλές από άλλες. **Η σειρά των ασκήσεων δεν είναι ενδεικτική της δυσκολίας τους.** Διαβάστε όλα τα προβλήματα. Αν σε κάποιο φαίνεται να ξοδεύεται πολύ χρόνο προχωρήστε στο επόμενο πρόβλημα.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ ΕΙΔΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ, ΒΙΒΛΙΩΝ, ΚΙΝΗΤΩΝ Η ΟΤΙΔΗΠΟΤΕ ΑΛΛΟ. ΟΙ ΠΑΡΑΒΑΤΕΣ ΘΑ ΜΗΔΕΝΙΣΤΟΥΝ ΑΥΤΟΜΑΤΑ

Καλή Επιτυχία

Τύποι που μπορεί να φανούν χρήσιμοι

$$W = \vec{F} \cdot \vec{d}$$

$$E_{tot} = KE + PE$$

$$U_{\beta\alpha\rho} = mgh$$

$$U_{\varepsilon\lambda\alpha\tau} = \frac{1}{2} kx^2$$

$$\vec{F} = -\frac{dU}{d\vec{r}}$$

$$\Delta U = -\int_{r_i}^{r_f} \vec{F} \cdot d\vec{r}$$

$$W = -\Delta U$$

$$W_{NC} = \Delta KE + \Delta U$$

$$\vec{F}_{\varepsilon\lambda} = -k\vec{x}$$

$$P = \frac{\Delta W}{\Delta t} = \frac{\Delta E}{\Delta t}$$

$$P = \vec{F} \cdot \vec{u}$$

$$K = \frac{1}{2} mu^2$$

$$a_{\kappa\varepsilon\nu\tau} = \frac{u^2}{r}$$

$$\vec{a} = \vec{a}_{\kappa\varepsilon\nu\tau} + \vec{a}_{\varepsilon\phi}$$

$$T = \frac{1}{f} = \frac{2\pi}{v}$$

$$u = u_0 + at$$

$$x = x_0 + u_0 t + \frac{1}{2} at^2$$

$$u^2 = u_0^2 + 2a(x - x_0)$$

$$\vec{p} = m\vec{v}$$

$$J = \Delta\vec{p}$$

$$\vec{F} = \frac{\Delta\vec{p}}{\Delta t}$$

$$\vec{P} = M\vec{v}_{\Psi M}$$

$$\vec{p}_i = \vec{p}_f$$

$$\vec{v}_{\Psi M} = \frac{1}{M_{\text{ολ}}} \sum_i m_i v_i$$

$$\vec{v}_1 - \vec{v}_2 = -(\vec{v}'_1 - \vec{v}'_2)$$

$$Ελαστ : \Delta p = 0, \Delta E = 0$$

$$Μη ελαστ : \Delta p = 0, \Delta E \neq 0$$

$$g = 10 \text{ m / sec}^2$$

$$x_{CM} = \frac{1}{M_{\text{ολ}}} \sum_i m_i x_i$$

$$\sum \vec{F}_{ext} = M\vec{a}_{CM}$$

$$\theta = \frac{s}{r}$$

$$1 \text{ περιστροφή} = 360^\circ = 2\pi \text{ ακτίνια}$$

$$\overline{\omega} = \frac{\Delta\theta}{\Delta t}$$

$$\overline{\alpha} = \frac{\Delta\omega}{\Delta t}$$

$$\omega = \omega_0 t + \alpha t$$

$$\theta = \omega_0 t + \frac{1}{2} \alpha t^2$$

$$\omega^2 = \omega_0^2 + 2\alpha\theta$$

$$v = \omega r$$

$$a_{\varepsilon\phi} = \alpha r$$

$$a_r = \frac{v^2}{r} = \omega^2 r$$

$$\vec{a}_{\gamma\rho\alpha\mu} = \vec{a}_{\varepsilon\phi} + \vec{a}_r$$

$$I = \sum_i m_i r_i^2$$

$$KE_{\text{περ}} = \frac{1}{2} I \omega^2$$

$$\vec{\tau} = \vec{r} \times \vec{F}$$

$$\tau = r_{\text{kau}} F$$

$$\sum \vec{\tau} = I\alpha$$

$$\vec{l} = \vec{r} \times \vec{p}$$

$$\vec{L} = \sum_i \vec{l}_i$$

$$L = I\omega$$

$$Απομον. σύστημα : L_i = L_f$$

$$\text{Ισορροπία} :$$

$$\sum F_{\varepsilon\xi\omega\tau} = 0 \quad \sum \tau_{\varepsilon\xi} = 0$$

$$T^2 = \left(\frac{4\pi^2}{GM_H} \right) r^3$$

$$g = \frac{F_g}{m}$$

$$U = -\frac{Gm_1 m_2}{r}$$

$$E = \frac{1}{2} m v^2 - \frac{GMm}{r}$$

$$v_{\text{διαφ}} = \sqrt{\frac{2GM_{\gamma\eta}}{R_{\gamma\eta}}}$$

$$G = 6.6726 \cdot 10^{-11} \text{ N} \cdot \text{m}^2 / \text{kg}^2$$

$$R_{\gamma\eta} = 6.4 \cdot 10^3 \text{ Km}$$

$$M_{\gamma\eta} = 5.97 \cdot 10^{24} \text{ kg}$$

$$y = A \sin\left[\frac{2\pi}{\lambda}(x - vt)\right]$$

$$y = A \sin(kx - \omega t)$$

$$v = \frac{\lambda}{T} = \lambda f$$

$$k = \frac{2\pi}{\lambda}$$

$$\omega = \frac{2\pi}{T} = 2\pi f$$

$$\overline{P} = \frac{1}{2} \mu \omega^2 A^2 v$$

$$v = \sqrt{\frac{B}{\rho}}$$

$$v = \sqrt{\frac{T}{\mu}}$$

$$s(x, t) = s_{\text{max}} \cos(kx - \omega t)$$

$$\Delta P = \Delta P_{\text{max}} \sin(kx - \omega t)$$

$$\Delta P_{\text{max}} = \rho v \omega s_{\text{max}}$$

$$I = \frac{1}{2} \rho v (\omega s_{\text{max}})^2$$

$$\beta = 10 \log\left(\frac{I}{I_0}\right)$$

$$f' = \left(\frac{v \pm v_0}{v \mp v_0} \right) f$$

$$\text{στάσιμα κύματα} :$$

$$y = (2A \sin kx) \cos \omega t$$

$$f_n = \frac{n}{2L} \sqrt{\frac{T}{\mu}} \quad n = 1, 2, 3, \dots$$

$$f_n = n \frac{v}{2L} \quad n = 1, 2, 3, \dots$$

$$f_n = n \frac{v}{4L} \quad n = 1, 3, 5, \dots$$

$$x = A \cos(\omega t + \phi)$$

$$T = 2\pi / \omega$$

$$v = \frac{dx}{dt} = -\omega A \sin(\omega t + \phi)$$

$$a = \frac{dv}{dt} = -\omega^2 A \sin(\omega t + \phi)$$

$$v = \pm \omega \sqrt{A^2 - x^2}$$

$$K = \frac{1}{2} m v^2 = \frac{1}{2} m \omega^2 A^2 \sin^2(\omega t + \phi)$$

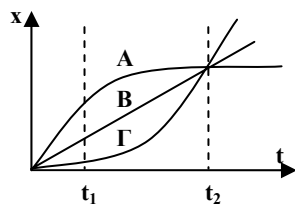
$$U = \frac{1}{2} k x^2 = \frac{1}{2} k A^2 \cos^2(\omega t + \phi)$$

$$E = \frac{1}{2} k A^2$$

$$T = 2\pi \sqrt{\frac{L}{g}}$$

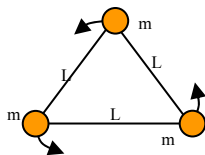
$$T = 2\pi \sqrt{\frac{I}{mgd}}$$

1. Το παρακάτω διάγραμμα περιγράφει τρεις καμπύλες θέσης – χρόνου για την μονοδιάστατη κίνηση μιας μάζας m . Και στις τρεις περιπτώσεις η μάζα είναι ίδια. Ταξινομείστε τις καμπύλες (σε φθίνουσα σειρά) σύμφωνα με το καθαρό έργο που παράγεται στη μάζα m μεταξύ t_1 και t_2 . (10β)

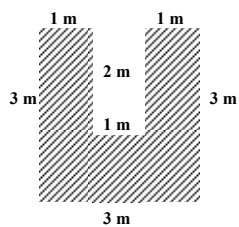

2. Σταγόνες βροχής πέφτουν ευθύγραμμα προς τα κάτω. Όταν παρατηρούνται μέσα από ένα αυτοκίνητο που ταξιδεύει με ταχύτητα 90 Km/h , οι σταγόνες χτυπούν στο πλαϊνό παράθυρο του αυτοκινήτου με γωνία 60° με την κατακόρυφο. Βρείτε την ταχύτητα με την οποία πέφτουν οι σταγόνες της βροχής. (10 β)

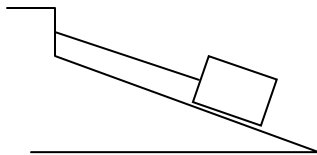
3. Τρεις ίσες μάζες στο χώρο περιστρέφονται σε μια σταθερή κατάσταση με την κεντρομόλο επιτάχυνση να προσφέρεται εξαιτίας της αμοιβαίας έλξης τους, όπως στο σχήμα. Να βρεθεί η ταχύτητά τους. (10β)

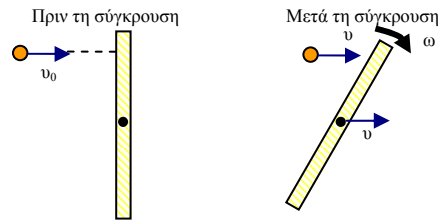
4. Το ομοιόμορφο φύλο του ξύλου του σχήματος έχει μάζα 20Kg. Να βρεθεί το κέντρο μάζας του.
(Το φύλο του ξύλου να θεωρηθεί επίπεδο, δηλαδή με αμελητέο πάχος)

5. Ένα τούβλο μάζας M , που συγκρατείται από μία χορδή, βρίσκεται σε κατάσταση ηρεμίας πάνω σε ένα κεκλιμένο επίπεδο που σχηματίζει γωνία θ με την οριζόντια διεύθυνση. Το μήκος της χορδής είναι L και η μάζα της $m \ll M$. Να βρεθεί μία έκφραση για το χρονικό διάστημα που απαιτείται για ένα εγκάρσιο κύμα να διανύσει την απόσταση από το ένα άκρο της χορδής στο άλλο. (10 β)

6. Μια μπάλα μάζας m κινείται με ταχύτητα v_0 της οποίας η διεύθυνση είναι κάθετη σε μια ξύλινη βέργα μάζας m και μήκους L , που αρχικά ηρεμεί. Σε ποιο σημείο της βέργας θα πρέπει να συγκρουστεί ελαστικά η μπάλα με την βέργα, έτσι ώστε η μπάλα και το κέντρο της βέργας να έχουν ίσες ταχύτητες μετά την σύγκρουση. (10β) (Η ροπή αδράνειας της βέργας ως προς το κέντρο μάζας της είναι $I = 1/12 ML^2$)

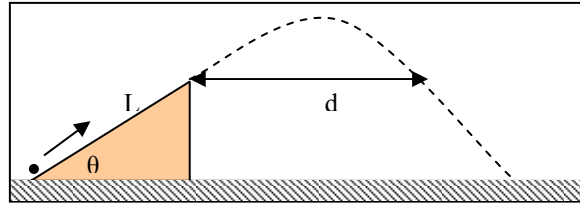

7. Μια συμπαγής κατασκευή αποτελείται από ένα λεπτό στεφάνι ακτίνας R και μάζας m εξαρτώμενο από μια λεπτή ράβδο μάζας m και μήκους $2R$. Η κατασκευή αρχικά είναι στην κατακόρυφη θέση και σε κατάσταση ηρεμίας (όπως στο σχήμα). Δίνοντας μία απειροστή ώθηση από πίσω η κατασκευή αρχίζει να περιστρέφεται γύρω από τον οριζόντιο άξονα. Ποιά είναι η γωνιακή ταχύτητα καθώς περνά από την αντιδιαμετρική θέση; (Κατασκευή στην κατακόρυφη θέση αλλά προς τα κάτω). Η ροπή αδράνειας μιας ράβδου ως προς το κέντρο μάζας της είναι $I_{\text{ραβ}} = 1/12 ML^2$ ενώ η ροπή αδράνειας ενός στεφανιού ως προς το CM είναι $I_{\text{στ}} = 1/2 MR^2$. **(10 β)**

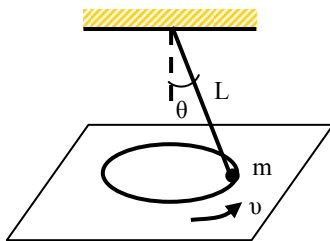

8. Ένα κανόνι όταν στοχεύει κατακόρυφα προς τα πάνω, παρατηρείται ότι ρίχνει μιά οβίδα σε ένα μέγιστο ύψος L . Μια άλλη οβίδα ρίχνεται αργότερα με την ίδια ταχύτητα, αλλά αυτή τη φορά το κανόνι σημαδεύει κατά μήκος ενός κεκλιμένου επιπέδου, μήκους L , και γωνίας κλίσεως θ . Ποιά πρέπει να είναι η γωνία ώστε η οβίδα να διανύσει την μεγαλύτερη οριζόντια απόσταση d , την στιγμή που επιστρέφει στο ύψος της κορυφής του κεκλιμένου επιπέδου; **(10 β)**

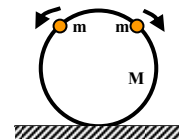
(Αν δεν έχετε χρόνο μπορείτε να αφήσετε την απάντησή σας μέχρι το σημείο της εξίσωσης ως προς τη γωνία χωρίς να τη λύσετε.)

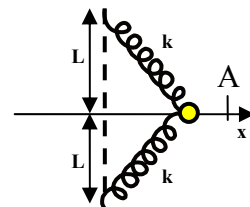
9. Μια μάζα m είναι εξαρτημένη από ένα νήμα αμελητέου βάρους. Το μήκος του νήματος είναι L . Η μάζα διαγράφει κυκλική τροχιά πάνω σε λείο οριζόντιο τραπέζι, όπως δείχνει το σχήμα. Αν το νήμα σχηματίζει πάντοτε γωνία θ ως προς την κατακόρυφο, και αν η μάζα κινείται με ταχύτητα v , ποιά είναι η κάθετη δύναμη από το τραπέζι στην μάζα; Για ποιά τιμή της ταχύτητας v της μάζας, η κάθετη δύναμη είναι μηδέν; (10 β)

10. Δύο χάντρες μάζας m είναι τοποθετημένες στο εσωτερικό της κορυφής ενός λείου στεφανιού μάζας M και ακτίνας R , το οποίο στέκεται κατακόρυφο στο έδαφος. Οι χάντρες δέχονται απειροστές ωθήσεις (η ώθηση δεν προσδίδει οποιαδήποτε ενέργεια) και αρχίζουν να γλιστρούν πάνω στο στεφάνι προς τα κάτω, η μία αριστερά και η άλλη δεξιά. Ποιά είναι η μικρότερη τιμή του λόγου m/M για την οποία το στεφάνι θα σηκωθεί από το έδαφος κάποια στιγμή κατά την διάρκεια της κίνησης των δύο χαντρών. (10β)

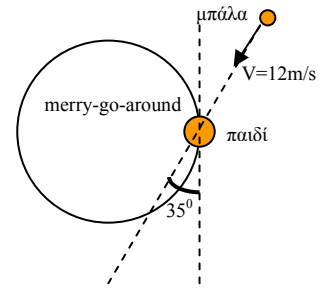
11. Ένα σωματίδιο είναι εξαρτημένο μεταξύ 2 όμοιων ελατηρίων πάνω σε οριζόντιο λείο τραπέζι. Και τα 2 ελατήρια έχουν σταθερά ελατηρίου K , και αρχικά βρίσκονται στο φυσικό τους μήκος. Αν το σωματίδιο τραβηχτεί κατά απόσταση x κατά μήκος της διεύθυνσης κάθετης στην αρχική κατάσταση των 2 ελατηρίων (δείτε το σχήμα), ναδειχθεί ότι η δύναμη που αναπτύσσεται από τα ελατήρια πάνω

στο σώμα δίνεται από τη σχέση $\vec{F} = -2Kx \left(1 - \frac{L}{\sqrt{x^2 + L^2}} \right) \hat{i}$ (5 β). Να βρεθεί το έργο

που παράγεται από την δύναμη ελατηρίου για να κινηθεί το σωματίδιο από τη θέση A στο $x=0$. (5 β)

12. Ένα παιδί μάζας 30 Kg στέκεται επάνω και στην άκρη ενός ακίνητου merry-go-around μάζας 100 Kg και ακτίνας 2.0m. Η ροπή αδράνειας του merry-go-around γύρω από τον άξονα περιστροφής του είναι $150\text{Kg}\cdot\text{m}^2$. Το παιδί πιάνει μια μπάλα μάζας 1Kg που του πέταξε μια φίλη του. Ακριβώς πριν πιάσει την μπάλα, η μπάλα είχε οριζόντια ταχύτητα 12m/s και η διεύθυνσή της σχημάτιζε γωνία 35° με την εφαπτομένη του merry-go-around στο σημείο που βρίσκεται το παιδί (όπως στο σχήμα). Θυμηθείτε ότι η ροπή αδράνειας ενός δίσκου γύρω από το κέντρο μάζας του είναι $I = \frac{1}{2} MR^2$.

(α) Ποιά είναι η στροφορμή της μπάλας γύρω από ένα άξονα που περνά από το κέντρο του merry-go-around και κάθετο σ' αυτό. **(4β)**

(β) Ποιά είναι η γωνιακή ταχύτητα του merry-go-around ακριβώς τη στιγμή που το παιδί έπιασε την μπάλα σε 2 περιπτώσεις: (1) Αν το παιδί θεωρηθεί σαν ένα υλικό σημείο αμελητέας μάζας **(3β)** και (2) Το παιδί θεωρηθεί σαν ένα υλικό σημείο με μάζα 30Kg. **(3β)**

- 13.** Γονείς που περιμένουν παιδί είναι ενθουσιασμένοι όταν ακούνε τους παλμούς της καρδιάς του αγέννητου ακόμα παιδιού τους όπως αποκαλύπτεται από μια ultra-sound συσκευή. Υποθέστε ότι το καρδιακό τοίχωμα του εμβρύου κάνει απλή αρμονική ταλάντωση με πλάτος ταλάντωσης 1.8mm και συχνότητα 115 σφιγμούς το λεπτό. (α) Βρείτε την μέγιστη γραμμική ταχύτητα του καρδιακού τοιχώματος. **(2 β)**. (β) Υποθέστε ότι ο ανιχνευτής της κίνησης του εμβρύου όταν είναι σε επαφή με την κοιλιά της μέλουσας μητέρας παράγει ηχητικά σήματα συχνότητας $2 \cdot 10^6$ Hz, τα οποία διαδίδονται διαμέσου του μαλακού ιστού με ταχύτητα 1.5 km/s. Ποιά είναι η συχνότητα με την οποία αντιλαμβάνονται από την καρδιά του εμβρύου; **(4 β)** (γ) Βρείτε τη μέγιστη συχνότητα του ήχου που λαμβάνει ο ανιχνευτής κίνησης **(4 β)**.